

MĂINI DIBACE ȘI LUTURI ÎMPLETITE- N ARTĂ

Text: **CORINA MATEI**

CEZI DE PLECAT LA MUNTE mi-am găsit! De când am ieșit din Râmnicu Vâlcea, deja e a treia oară când trag pe dreapta pentru că mai văd doar o dantelă transparentă în continuă schimbare pe parbrizul meu. Parcă se rupe cerul. Tresar fără voie. Trăsnetele sunt așa de puternice, că-mi vibrează plămâni! În timp ce picăturile bombardează plafonul, mă agit pe interior – cum să ajung eu azi pe Transalpina? Dar ce-ar fi să stau toată ziua în Horezu?

Pornesc printre stropii mai rari și razele soarelui de vară ce-și fac timid loc. Norii par să se ridice. Fac dreapta spre Mănăstirea Hurezi, cea mai valoroasă ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu. Intru în biserica întunecoasă, dar primitoare. Aici, o maică grăbită povestește istoria locașului unui grup de vreo 14 elevi. Admir detaliile construcției pe fundalul vocii plictisite: Brâncoveanu, huhurezi ce cântau noaptea, plan trilobat, portretele Brâncoveneștilor din pronaos – sunt cuvintele ce le remarc fără să-mi propun să fiu atentă, conturându-mi în minte

istoria locului pe care o știu încă de pe băncile școlii. Ce mă face să mă apropiez e povestea care leagă puzzle-ul din mintea mea – cea a atelierelor artistice dezvoltate de Brâncoveanu în jurul mănăstirii, în secolul al XVIII-lea: de pictură, sculptură și ceramică. Atelierul de olărit de la Hurezi a fost punctul de plecare a ceea ce este astăzi în Patrimoniul Mondial UNESCO: ceramica de Horezu.

Ca un copil entuziasmat care se poartă ca și când nu a mai fost niciodată pe acolo, plec pur și simplu în grabă, de parcă fur ceva. Și da, fur: o idee, un plan! De data asta nu mai vreau să stau doar să admir produsele finite puse la raft ca în cea mai aglomerată și colorată expoziție, ci vreau să fiu acolo, să fiu prezentă când arta se naște și crește în mâinile artizanilor locului.

Stau fascinată în fața unui olar. Roata se învârtă amețitor în timp ce el modelează cu cea mai mare delicatețe și naturalețe o vază. Abia atinge lutul moale și lucios, că prinde conturul dorit numaidecât. Cu câteva mișcări, e șlefuită și gata de pus la uscat!

Atelierul are un aer misterios dat de lumina slabă, doar cât intră pe gemul mic de lângă ușă. Pereții sunt aglomerați cu rafturi încărcate de farfurii așteptând să fie pictate. Masa mare e plină de instrumente tocite din lemn și os, castroane cu vopsea naturală obținută tot din nuanțele pământului, farfurii crude sau arse. Picături de alb pe blatul de lucru verde. Intră soția olarului. Se trage din vechile familii de olari din Horezu și nu ar renunța niciodată la acest meșteșug, mai ales că a început să fie atât de apreciat în străinătate. Numaidecât își pune mănușile și ia, una câte una, farfuriile de pe raft.

„Le lăsăm la uscat cu marginile suprapuse ca să se preseze și să nu se îndoie.” Astfel, între ele e menținută și umiditatea ce trebuie păstrată până ce sunt pictate, ca să nu crape apoi. Dă drumul la o roată mică, amestecă energic toate culorile pe care „le obținem doar din pământul din zonă pe care îl extragem de la diferite adâncimi”. Amestecat cu apă, devine o vopsea veritabilă! Cu un polonic toarnă alb pe farfurie, apoi o mișcă

ușor în părți, până ce acoperă toată suprafața. O scurge în ligheanul cu alb, apoi o așază tacticos pe roata acționată cu talpa ce apasă pedala parcă a unei mașini de cusut. Pune lichidul roșiatic într-un corn de vacă ce are în vârf o pană de găscă. Dintr-o singură mișcare exactă, farfuria are o spirală perfectă! Cu un alt instrument de lemn cu bold în vârf, femeia, extrem de relaxată și sigură pe ea, îi creează modelul. Aducă nuanța de gri și pe cea maronie. „Inspirația ce-mi mișcă mâna vine pe moment, însă toate modelele sunt din aceeași suită. Nicio farfurie nu va fi identică cu alta, dar, în același timp, se păstrează amprenta noastră unică de la Horezu.”

După ce sunt pictate și lăsate să se usuce natural, farfuriile se ard în cuptor 10 ore, „temperatura trebuie să ajungă la 1000 de grade”, spune olarul. După ardere, nuanțele din pictură se schimbă: roșiaticul va deveni maro, griul închis va fi roșiatic, iar griul deschis se va transforma în verde. Apoi vor fi lăcuite. Nu mă satur. Mă duc în următorul atelier... și în următorul...

Magazinele cu ceramică de Horezu sunt adevărate expoziții de artă ce te îmbată prin culori, armonii și modele.

Câteva atingeri precise, dar delicate, și un contur dat cu ajutorul instrumentelor de olărit naște o bijuterie din lut.

LENOFLUX, FLORINI 981/ISTOCKPHOTO

NATALIA KELSHEVA/23RF